

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba franceză

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 8 martie 2007

în Cauza Weigel împotriva României

(Cererea nr. 35303/03)

Strasbourg

Hotărârea devine definitivă în condițiile prevăzute în [art. 44](#) alin. (2) din Convenție.

Poate suferi modificări de formă.

În Cauza Weigel împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din: domnii B.M. Zupančič, președinte, J. Hedigan, C. Bîrsan, doamnele E. Fura-Sandström, A. Gyulumyan, domnul David Thor Björgvinsson, doamna I. Ziemele, judecători, și domnul S. Naismith, grefier adjunct de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 15 februarie 2007,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 35303/03, introdusă împotriva României, prin care un cetățean al acestui stat, domnul Petre Cristian Weigel (*reclamantul*), a sesizat Curtea la data de 22 septembrie 2003 în temeiul [art. 34](#) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Reclamantul a fost reprezentat de domnul A. Bodnar, avocat în București. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul guvernamental, doamna Beatrice Rămășcanu, de la Ministerul Afacerilor Externe.

3. La 25 ianuarie 2006, Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. Prevalându-se de dispozițiile [art. 29](#) alin. 3 al Convenției, Curtea a decis că admisibilitatea și fondul cauzei vor fi examinate împreună.

4. Atât reclamantul cât și Guvernul au depus observații scrise pe fondul cauzei ([art. 59](#) alin. 1 din regulament).

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamantul s-a născut în anul 1930 și are domiciliul în București.

6. În 1925, C.W., tatăl reclamantului, a cumpărat un apartament cu trei camere, situat la etajul întâi al unui imobil situat la nr. 28, pe Bulevardul Carol, în București (apartamentul nr. 3).

7. În 1950 statul a intrat în posesia respectivului apartament invocând decretul de naționalizare nr. 92/1950.

8. Printr-un contract de vânzare încheiat la 30 octombrie 1996 în temeiul legii nr. 112/95, statul, prin intermediul unei societăți care gestiona bunurile imobiliare ale statului, a vândut acest bun lui B.G. care îl ocupa în calitate de chiriaș.

a) Prima acțiune în revendicare

9. În 1999, reclamantul a sesizat judecătoria București cu o acțiune în revendicare imobiliară împotriva Primăriei București. El invoca faptul că în temeiul decretului nr. 92/1950, bunurile aparținând anumitor categorii sociale erau scutite de naționalizare și că tatăl său făcea parte din una din aceste categorii.

10. Printr-o sentință din 14 mai 1999, instanța, după ce a constatat că statul intrase în posesia bunului fără « titlu valabil » și că naționalizarea fusese ilegală, a admis acțiunea reclamantului și a ordonat statului să i-l restituie. La apelul Primăriei, la 11 februarie 2000, tribunalul București a confirmat această sentință. Printr-o decizie din 7 septembrie 2000, Curtea de Apel București a respins recursul formulat de Primărie împotriva acestei sentințe pentru lipsă de justificare. Astfel, sentința din 14 mai 1999 care ordona restituirea bunului reclamantului a devenit definitivă.

b) A doua acțiune în revendicare

11. La 11 aprilie 2002, reclamantul a formulat o nouă acțiune în revendicare a bunului, de data aceasta împotriva lui B.G., terțul cumpărător. El a cerut de asemenea evacuarea acestuia din urmă.

12. Printr-o sentință din 27 iunie 2002, judecătoria București, după ce a comparat titlurile de proprietate, a admis acțiunea în revendicare a reclamantului și a ordonat lui B.G. să-i restituie bunul. Instanța a ordonat de asemenea evacuarea terțului cumpărător.

13. În urma apelului lui B.G., tribunalul București, considerând că reclamantul nu dovedise reaua credință a cumpărătorului, a anulat sentința din 27 iunie 2002 și a respins acțiunea reclamantului ca neîntemeiată. La 21 martie 2003, Curtea de Apel București a confirmat hotărârea tribunalului cu aceeași motivație.

3. Acțiunea în anulare a certificatului de moștenitor eliberat pe numele fratelui reclamantului

14. În 2002, reclamantul a introdus o acțiune în anulare a unui certificat de moștenitor eliberat în 1999, pe numele fratelui său, T.G. W. În fața judecătoriei București el a menționat că era singurul moștenitor al tatălui său care a acceptat succesiunea în termenul legal. El se baza pe un certificat de moștenitor eliberat în 1992 în favoarea sa. El menționa că era imposibil să se deschidă o nouă succesiune șapte ani mai târziu. În opinia reclamantului, T.G.W. decedase deja în momentul celei de-a doua deschideri a succesiunii, în 1999, în condițiile în care în dreptul succesoral român un moștenitor trebuie să aibă capacitatea de exercițiu.

15. Printr-o sentință din 27 noiembrie 2003, instanța a respins acțiunea reclamantului ca neîntemeiată. Instanța a considerat că nu exista niciun motiv să se anuleze respectivul certificat de moștenitor și că în orice caz reclamantul nu era decât o parte terță în raport cu a doua succesiune. Reclamantul a înaintat apel împotriva acestei sentințe.

16. Conform ultimelor informații oferite de Guvern, procedura a fost suspendată, în apel, în fața Tribunalului București.

17. Din dosar reiese că reclamantul a depus în 2001 la Primăria București o cerere de restituire a bunului litigios. Printr-o scrisoare din 14 aprilie 2006 Primăria a informat

agentul Guvernului că nu era posibil să se dea un răspuns favorabil cererii reclamantului din cauza lipsei anumitor documente. Copia acestei scrisori a fost prezentată la dosar.

II. DREPTUL ȘI PRACTICA INTERNĂ PERTINENTE

18. Dispozițiile legale și jurisprudența internă pertinente sunt descrise în Hotărârile *Brumărescu împotriva României* ([GC], nr. 28342/95, CEDO 1999-VII, pag. 250-256, paragrafele 31-33), *Străin și alții împotriva României* (nr. 19-26, 21 iulie 2005), *Păduraru împotriva României* (nr. 63252/00, paragrafele 38-53, 1 decembrie 2005) și *Porteanu împotriva României* (nr. 4596/03, paragrafele 23-25, 16 februarie 2006).

19. Legea nr. 247/2005 de modificare a legii nr. 10/2001 prevede că despăgubirea la care vor fi îndreptățite persoanele care nu obțin restituirea imobilului naționalizat, și a cărei sume se va stabili în urma unei proceduri administrative de o comisie centrală, este constituită dintr-o participație la un organism de plasament al valorilor mobiliare, organizat sub forma unei societăți pe acțiuni (« *Proprietatea* »). În principiu, beneficiarii unei asemenea despăgubiri primesc titluri de valoare care vor fi transformate în acțiuni atunci când *Proprietatea* va fi cotată la bursă. De altfel, art. 3 din legea menționată anterior precizează că titlurile de valoare nu pot fi vândute înainte de transformarea lor în acțiuni.

20. La data de 29 decembrie 2005 *Proprietatea* a fost înscrisă în Registrul Comerțului București. Pentru ca titlurile de valoare să poată fi transformate în acțiuni emise de *Proprietatea* și ca aceste acțiuni să poată face ulterior obiectul unei tranzacții pe piața financiară, trebuie mai întâi să urmeze procedura de agreere din partea Consiliului național al valorilor mobiliare ("CNVM"). Intrarea sa efectivă în bursă este prevăzută, conform ultimelor informații, pentru lunile iunie-iulie 2007.

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a [art. 6](#) alin. 1 din Convenție

21. Reclamantul se plânge de lipsa de imparțialitate a Curții de Apel București din cauza felului în care a interpretat noțiunea de « titlu valabil ». El invocă [art. 6](#) alin. 1 care prevede următoarele:

"Orice persoană are dreptul la judecarea echitabilă a cauzei sale (...) de către o instanță independentă și imparțială, stabilită prin lege care va hotărî (...) asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil ..."

22. Curtea amintește că judecătorii nu trebuie să fie părținatori sau să aibă prejudecăți personale și că în același timp instanța trebuie să ofere garanții suficiente pentru a exclude în această privință orice îndoială legitimă (*Pullar împotriva Regatului Unit al Marii Britanii*, Hotărârea din 10 iunie 1996, *Culegere de hotărâri și decizii* 1996-III, paragraful 30).

23. Presupunând că reclamantul a epuizat căile de atac interne pentru a soluționa această plângere la nivel național, și deși are îndoieli în privința sentinței instanțelor naționale în materie de bună credință a părților, Curtea nu descoperă, în circumstanțele speței, niciun element subiectiv sau obiectiv de natură să arunce o urmă de îndoială asupra imparțialității judecătorilor.

24. Reiese că plângerea este în mod manifest neîntemeiată și trebuie respinsă în aplicarea [art. 35](#) alin. 3 și 4 din Convenție.

II. Asupra pretinsei încălcări a [art. 1](#) din Protocolul nr. 1

25. Invocând articolul 1 din Protocolul nr. 1, reclamantul se plânge că a suferit o atingere adusă dreptului său la respectarea bunurilor sale din cauza hotărârii pronunțate la

21 martie 2003 de Curtea de Apel București, care a respins acțiunea sa în revendicare a apartamentului nr. 3, în condițiile în care sentința definitivă din 14 mai 1999 a judecătorei București a ordonat restituirea aceluiași bun. [Art. 1](#) din Protocolul nr. 1 prevede următoarele:

"Orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimeni nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Dispozițiile precedente nu aduc atingere dreptului statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor."

A. Asupra admisibilității

26. Curtea constată că plângerea nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul [art. 35](#) alin. 3 din Convenție. De asemenea, ea constată că aceasta nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate și o declară admisibilă.

B. Asupra fondului

27. Cu titlu preliminar, Guvernul atrage atenția că reclamantul nu este proprietarul exclusiv al apartamentului nr. 3, din cauza existenței unui al doilea certificat de moștenitor, eliberat în 1999, pe numele fratelui său, T.G.W. El susține că în dreptul român moștenitorii sunt presupuși coproprietari asupra întregii mase succesoriale, fără a avea un drept de proprietate exclusiv. El face trimitere la cauza *Stoicescu împotriva României* (revizuire, nr. 31551/96, 21 septembrie 2004) și consideră că aceasta ar putea avea consecințe asupra calității de victimă a reclamantului.

28. Guvernul estimează că reclamantul ar putea obține o despăgubire în temeiul legii nr. 10/2001 modificată de legea nr. 247/2005, ceea ce corespunde cerințelor art. 1 din Protocolul nr. 1. El consideră că în situații complexe ca cele ale speței, în care dispozițiile legislative au un impact economic asupra întregii țări, autoritățile naționale trebuie să beneficieze de o putere discreționară nu numai pentru a alege măsurile vizând garantarea respectării drepturilor patrimoniale, dar și pentru a avea timpul necesar punerii lor în aplicare. El expune că ultima reformă în materie, și anume legea nr. 247/2005, prevede principiul acordării despăgubirilor echitabile și neplafonate, stabilite printr-o decizie a comisiei administrative centrale pe baza unei expertize și accelerează procedura restituirii sau despăgubirii. Această lege prevede că, în cazul în care restituirea imobilului nu este posibilă, despăgubirea de face prin emiterea de titluri de participație la un organism colectiv de valori mobiliare (*Proprietatea*) la nivelul valorii bunului stabilită prin expertiză. În opinia Guvernului, noul mecanism constituit prin legea nr. 247/2005 asigură o despăgubire efectivă, conformă cu cerințele Convenției.

29. Citând cauzele *Jahn și alții împotriva Germaniei* ([GC], nr. 46720/99, 72203/01 și 72552/01, CEDO 2005-...) și *Broniowski împotriva Poloniei* ([GC], nr. 31443/96, CEDO 2004-V), Guvernul estimează că în orice caz o eventuală întârziere în acordarea unei despăgubiri, în contextul unei despăgubiri neplafonate, nu întrerupe echilibrul just de păstrat între protecția proprietății indivizilor și cerințele interesului general și nu obligă reclamantul să suporte o sarcină excesivă.

30. Reclamantul contestă teza Guvernului. În ceea ce privește acțiunea în anulare a certificatului de moștenitor eliberat pe numele fratelui său, el menționează că în dreptul succesoral român moștenitorii trebuie să accepte o succesiune în termen de șase luni

începând de la deschiderea acesteia, condiție neîndeplinită de fratele său. El amintește că în temeiul dreptului intern, o singură succesiune nu poate fi deschisă de două ori. În opinia reclamantului, un birou notarial care primește o cerere de deschidere a unei succesiuni trebuie să efectueze o cercetare prealabilă pentru a verifica dacă respectiva succesiune nu a făcut obiectul unei alte cereri, într-un alt birou al aceluiași sector.

31. Reclamantul menționează că dreptul său de proprietate asupra imobilului a fost recunoscut printr-o hotărâre definitivă care nu a fost anulată. În ceea ce privește cererea de restituire formulată în aplicarea legii nr. 10/2001, reclamantul consideră că simplul fapt de a fi depus o asemenea cerere, în condițiile în care dreptul său de proprietate fusese recunoscut printr-o hotărâre definitivă, nu poate avea nicio consecință juridică asupra soluționării prezentei cereri. El consideră că vânzarea bunului său confirmată prin decizia din 21 martie 2003 a Curții de Apel București constituie o ingerință în dreptul său de proprietate. El invocă în acest sens cauza *Păduraru* citată anterior și menționează că situație în speță este similară. În fine, reclamantul amintește că la vremea faptelor nu exista o jurisprudență constantă a instanțelor interne în ceea ce privește anularea contractelor de vânzare în cazuri similare celui în speță.

32. Curtea amintește că a considerat deja că vânzarea de către stat a unui bun al altuia unor terți, chiar atunci când era anterioară confirmării în justiție în mod definitiv a dreptului de proprietate al altuia și că terții erau de bună credință, reprezintă o privare de bun. O asemenea privare, combinată cu lipsa totală a despăgubirii, este contrară art. 1 din Protocolul nr. 1 (*Străin citat anterior*, paragrafele 39, 43 și 59).

33. În plus, Curtea a constatat de asemenea într-o altă cauză că statul și-a încălcat obligația de a reacționa în timp util și coerent față de chestiunea de interes general care

constituie restituirea sau vânzarea imobilelor intrate în posesia sa în temeiul decretelor de naționalizare. Ea a considerat că incertitudinea generală creată astfel s-a repercutat asupra reclamantului, care s-a aflat în imposibilitatea de a recupera ansamblul bunului său în condițiile în care beneficia de o hotărâre definitivă care condamna statul să i-l restituie (*Păduraru* citat anterior, paragraful 112).

34. În speță, Curtea nu are nici-un motiv să se îndepărteze de jurisprudența citată anterior, situația de fapt fiind practic aceeași. În prezenta cauză, după exemplul cauzei *Brumărescu* citată anterior, niște terți au devenit proprietari mai înainte ca dreptul de proprietate al reclamantului asupra bunului să fi făcut obiectul unei confirmări definitive. Și, la fel ca în cauza *Străin* citată anterior, reclamantul în speță a fost recunoscut drept proprietar legitim, instanțele considerând incontestabil titlul său de proprietate, pe baza caracterului abuziv al naționalizării (paragrafele 11-12 de mai sus).

35. De asemenea, Curtea constată că, deși Guvernul susține că reclamantul avea dreptul de a obține o reparație, nicio despăgubire nu i-a fost acordată pentru această privare. Într-adevăr, reclamantul a depus o cerere de restituire a bunului în temeiul legii nr. 10/2001, completată între timp cu legea nr. 247/2005, dar nu a primit până astăzi niciun răspuns, nici asupra restituirii cerute nici în privința despăgubirii la care Guvernul susține că ar avea dreptul (paragraful 17 de mai sus).

36. În speță, presupunând că cererea de restituire formulată de reclamant în baza legii nr. 10/2001 este admisibilă și ar putea permite o despăgubire, Curtea observă că *Proprietatea* nu funcționează în prezent într-un mod care să poată conduce la acordarea efectivă a unei despăgubiri reclamantului și că cererea acestuia din urmă întemeiată pe legea menționată anterior nu a făcut obiectul niciunei urmări. În plus, nici legea nr.

10/2001, nici legea nr. 247/2005 de modificare a acesteia nu iau în calcul prejudiciul suferit din cauza lipsei prelungite a despăgubirii de către persoanele care, la fel ca reclamantul, au fost private de bunurile lor restituite în baza unei sentințe definitive.

37. În consecință, Curtea consideră că faptul că reclamantul a fost privat de dreptul său de proprietate asupra bunului său, combinat cu lipsa totală a despăgubirii de peste șase ani, l-au făcut să sufere o sarcină disproporționată și excesivă, incompatibilă cu dreptul la respectarea bunurilor sale garantat de [art. 1](#) din Protocolul nr. 1.

Prin urmare această dispoziție s-a încălcat în speță.

IV. Asupra aplicării [art. 41](#) din Convenție

38. În conformitate cu art. 41 din Convenție, *"În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o satisfacție echitabilă."*

39. În fond reclamantul cere restituirea bunului în chestiune sau acordarea sumei de 139.950 euro, precum și 10.000 euro pentru privarea de proprietate suferită. El a prezentat la dosar un raport de expertiză în acest sens. El cere 50.000 euro cu titlu de prejudiciu moral precum și rambursarea sumei de 1.360 euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

40. Guvernul contestă ferm evaluarea prețului imobilului făcută în speță de expertul desemnat de reclamant. El estimează la 58.830 euro suma maximă ce i-ar putea fi acordată, ceea ce reprezintă, conform concluziilor unui alt expert, valoarea de piață a bunului. El consideră că prejudiciul moral trebuie apreciat în conformitate cu

jurisprudența Curții și nu se opune la plata cheltuielilor de procedură, cu condiția ca acestea să fie susținute prin acte doveditoare, rezonabile și legate de încălcarea constatată.

41. Curtea nu ar putea ignora existența unui al doilea certificat de moștenitor și acțiunea în anulare a respectivului certificat în curs în fața instanțelor interne și constată că această procedură ar putea avea consecințe asupra chestiunii satisfacției echitabile.

42. Curtea consideră că, în circumstanțele speței, nu este cazul să se pună problema aplicării [art. 41](#) din Convenție. Prin urmare, trebuie reținută și stabilită peste șase luni, începând de la data prezentei Hotărâri, procedura ulterioară ținând cont de eventualitatea unui acord între statul pârât și reclamant (art. 75 paragraful 1 din regulament).

PENTRU ACESTE MOTIVE,

CURTEA,

ÎN UNANIMITATE:

1. declară cererea admisibilă pentru capătul de cerere întemeiat pe art. 1 din Protocolul nr. 1 și inadmisibilă pentru rest;

2. hotărăște că a fost încălcat art. 1 din Protocolul nr. 1;

3. hotărăște că nu se este cazul să se pună problema aplicării art. 41 din Convenție;

În consecință:

a) o reține în întregime;

b) invită Guvernul și reclamantul să-i adreseze în scris, în termen de 6 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu [art. 44](#) alin. 2 din Convenție

observațiile lor asupra acestei chestiuni și în special să o informeze asupra oricărui acord la care ar putea ajunge;

c) reține procedura ulterioară și delegă pe președintele Camerei să o stabilească la nevoie;

Redactată în limba franceză, apoi comunicată în scris, la data de 8 martie 2007, în aplicarea [art. 77](#) alin. 2 și 3 din Regulament.

Bostjan M. Zupančič,

președinte

Stanley Naismith,

grefier adjunct